

**ՐԱՍՏԱՐԱՆԻ ԺՈՒՆԳԱԲԵՐԵՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹԻ**  
**ԺՈՒՆԳԱԲԵՐԵՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹԻ**  
 ԺՈՒՆԳԱԲԵՐԵՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹԻ

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| Ս. Գրիգորի Լուսնադրոյն երկ. Դ. Լուսնադրոյն թողութեան գրուածքներն | 193 |
| Տբ. ԱնՏԻՆ ԳՐԻԳՈՐԻ, Հայոց աշխարհի պատմիկներ                       | 197 |
| ԿԼԵՐԱ ԿՐԻՉԸ, Բայո Նաճակ առ. Եովհ. Չէջեան զբոսագետ                | 201 |
| ԼԵՒԻՆ ԼՈՒՍԻՆԵՆ, Էփրեանի բանաստեղծութիւնք                         | 202 |
| ԿԼԵՐԱ ԿՐԻՉԸ, Երկու անգամ Հայոց. Պատմական վեպ Ա.                  | 205 |
| ԳՐԻԳՈՐ ՍԻՄԵՆՏԵՆ, Եղբոր եղբ.                                      | 212 |
| Ի. Ս. Կելսոյ Հայոցապաշտի բնութեան բացատրիկները                   | 213 |
| Տբ. ՅՈՎՀ. ՍԻՄԵՆՏԵՆ, Գաղղոյի միջնաբերդի պատմութիւն                | 215 |
| ՌԻԳԼԱՎԵՆԻ ՀԱՅԳ. Բ.                                               | 219 |
| ՍԻՄՈՆ ՓՐԱՆԻՆԵՆ, Խորհրդածութիւնք լեզուի վերայ                     | 221 |

**ՄԱՐԱՆԱՆԻՐ**

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| Մեծափառ կոյսեր՝ Թաղաւոր պատկերացումն տառախութիւնք | 221 |
| Գեորգ Գալապայ                                     | 222 |
| Տբ. Վուստու Վենցել                                | 222 |

**ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԾՈՒՄ**

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Բանաստեղծի յօդեւորներ         | 222 |
| Փրեգ. Պատկերացումներ          | 223 |
| Հետաքրքրական խոսակցութիւնք մը | 223 |

**ՏՆՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵՆՆԷՐ**

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| Աստուծոյ ու անասնաբանութիւն | 223 |
| Գրեհնան ընկերութիւն         | 224 |

**ԻՆՉ ՆՈՐ ԱՆՆ ԿԱՅ ՀԱՅՈՑ ՎՐԱՑ**

|                       |     |
|-----------------------|-----|
| Պետական տնտեսական     | 224 |
| Հարուստ Հայի մը կտակը | 224 |
| Չիգակոյի թերթի մը     | 224 |
| Փոքր լեզբ             | 224 |

**Հունգարական ամսագրերի մասին տարեկան գինն է 10 Ֆրանք:**

— Բաժանագրութիւն ուղղութեամբ խմբագրութեան գինը է այս Հաս-  
 ւոյ՝ Szongott Kristof urnak. SZAMOSUJVAR (Hongrie.)

**ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ**

Ա. ՏԵՂԵՂԵՆ ԵՒ Գ. ՓԻՄՈՆ — Ուղեւորութիւն ի Փոքր Ասիա.  
 Խաղաղամտութիւն: Վիեննա, տպ. Միլիթ. 1892: 8° Երես՝  
 Դ եւ 82: Գինն է Ֆր. 1:

ՌՈՎՄԱՄ ՄԵԺՈՒԹԵՑՈՒ — Երեստակարանք. հրատարակեց իւր  
 յառաջարկով Կար. Կոստանանց: Տի. տպ. Բ. Մարտ.  
 1892: Փոքր 8° Երես՝ 88: Գինն է 25կ.:

ԶՕՊԵՆՆԵՆԱՐԸ. — Թուղթի փառքը, հոգեբանական վիպակ:  
 Կ. Պ. տպ. Թ. Սանճագճեան. 1892: 12° Երես՝ 134: Գինն  
 է՝ 5ը.:

— Թրթուկներ. հաւաքածոյ բանաստեղծութեանց: Կ. Պ.  
 տպ. Մ. Արամ. 1892: 8° Երես 31: Գինն է՝ 5 միլը.:

— Գրութիւն. քերթուած: Կ. Պ. տպ. Գ. Պաղտ. 1892: 12°  
 Երես՝ 7: Գինն է՝ 1ը.:

ԱՃԷՄԵՆԱՄ Մ — Գաղան հովիւ, քերթուած: Կ. Պ. տպ. Գ. Պաղտ.  
 1892: 12° 80 էլ. 5ը.:

**H. ՄԱՐԲՔ** — Список рукописей Севастского Монастыря. Изъ  
 Лѣтней (1890) побѣдки въ Арменію. Москва, тип.М.  
 Бархударяна, 1892. 8° IV + 59 pp.

**Ն. ՄԱՐԻ** — Յուդակ համալսող ծնողաց Վանոց Սեւանայ:  
 Մոսկ. տպ. Մ. Բարի. 1892: Հանդերձ 1 զանաթիւ տախ-  
 տակով:

**ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՐԻՍՏԻՆԱՆ ԿԱՆԴԻՍԻ,**

|                 |                               |
|-----------------|-------------------------------|
| Վիեննա,         | Մայր Վանք Միաբանութեան:       |
| "               | Պր. Հատիկ Բոքարիլի:           |
| Կ. ՊԵՆՍԱ,       | Վանատուն Միաբանութեան:        |
| " "             | Բիւզանդեան գրատուն, Հալաթիս   |
| " "             | Սեդրու խան Բիւ. 5, եւ իւր     |
| " "             | Մանանդի, Պանիկ գաղտն Բիւ. 4:  |
| ՀՄԻՆԻՆԻՆԱ,      | Վանատուն Միաբանութեան:        |
| ԱՅՏՆԱ,          | Վանատուն Միաբանութեան:        |
| ԿՐԻՍՆԱ,         | Հ. Անգուստինոս վ. Ամիսիան:    |
| ՏՐԱՊԻՏՈՆ,       | Հ. Համազասպ վ. Համան:         |
| ՍԱՄՍՈՆ,         | Յակոբ Էփ. Ճիւղեզեան:          |
| ԿԻՐԱՆՈՆ,        | Յովհ. եւ Կարապետ Գ. Խոջեան:   |
| ՄԱՐՍՈՆԱՆ,       | Յովհ. Թ. Էփ. Կարապետ:         |
| ՏՓՂԻՍ,          | Պր. Յովսիփ Զախարապեան:        |
| ՊԼՈՒՄԻՍ,        | Առաքել Էփ. Մարտիան:           |
| ԱՆՏԵՆԱՆ,        | Պր. Կարապետ Պողոսեան Բուզանց: |
| ՊԻՆՏԻՆԱՆ,       | Տ. Արամիւս Էփ. Երեմիան:       |
| ՆՈՐ-ՆԱՆԻՆԱՆ, Տ. | Բիւզանդի Էփ. Թանգալեան:       |
| ԿԵՐԱ,           | Պր. Յովհ. Երեմիան:            |
| ՄԱՆԶԵՆԱՆ,       | Պր. Յովհ. Անդրեան:            |
| ԾԱՆԱ,           | Պր. Սողոմոն Կրամիւսեան:       |
| ԿԱՆԱՆ,          | Տ. Ղեւոնդ Էփ. Փափազեան:       |
| ԱՅՏՐԱՆԱՆ,       | Պր. Ստ. Պ. Սեդրաքեան:         |
| ՀՄԱՆԵՆԱՆ,       | Յովսիփ Էփ. Պափազեան:          |
| ԷՈՒՆԻՆԱՆ,       | Պր. Կարապետ Է. Սիւնեան:       |

**ՄԱՐԿՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԵՆ**

A la Rédaction de la Revue „Hantess“  
 Au Couvent des RR. PP. Méchitharistes

à Vienne (Autriche)

VII., 2 Mechitharistengasse, 4.

**Ե Զ Գ**

Հարկ կտակի բարեկեցատե Եովսիփայ իզմիւրեանց կը  
 հրաւիրուին այն նշանակներն որք ազգային դպրութեան եւ  
 պատմութեան վերաբերեալ որ եւ շահատնութեան կը փափաքեն  
 մանակցել Սահակ-Մարգարեան գրական միջանակաբաշխու-  
 թեան, իրենց աշխատութիւններն յուղարկել մինչեւ Ներկայ  
 տարւոյ Դեկտեմբեր ամսոյ վերջն առ Ամմասպատի Սրբազան  
 Պատրիարք Հայրն ի Կ. Պոլիս:

Տպագրեալ աշխատութիւնք պէտք է որ երեք օրինակ յու-  
 դարկուին, իսկ ծնողներն մի օրինակ որք ետ շին դարձուին:

29. Յունիս 1892:

(Տ. Կ.)

# ԾՆՈՐՀԱՅԸ ԼՈՒԹԻՒՆ

Կը յայտնեմ՝ Միաբանութեանս խորին շնորհակալութիւնը Պր. Պերճ Գոռշեանցին, որ քարահանեցաւ իւր հետեւեալ պատուական աշխատանքներունսն ընդ մի մի օրինակ նուիրել Վիեննայի Միլիթարանց Մատենադարանին:

Հ. ԳՐԻԳՈՐԻՍ Վ. ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԱՆԵԱՆ  
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԱԳԵՑ

1. Կոռաւստիկ, Ազգային վիպասանութիւն: (Նրտատպած «Փորձ», եռամեայ հանդիսից): Թիֆլիս, 1878:

2. Հացի խնդիր, Ազգային վիպասանութիւն: (Նրտատպած «Փորձ», ամսագրից): Թիֆլիս, 1880:

3. Շահէն, Վիպասանութիւն: (Նրտատպած «Փորձ», ամսագրից): Թիֆլիս, 1883:

4. Սօս եւ Վարդիթն: Բ. Տպար: Թիֆլիս, 1887:

5. Յեցեր, Վէպ: (Նրտատպած «Մուրճ», ամսագրից): Թիֆլիս, 1889:

6. Բոդէ, Վէպ: (Նրտատպած «Մուրճ», ամսագրից): Թիֆլիս, 1890:

## «ԵՐԵՒԵԼԷ»,

Օրագիր  
Թ. ՏԱՐԻ, 1892:

Բաժանորդագինն է՝ 150 արծաթ դանկան: Օտար երկրներէ՝ 56 ֆր.:  
Հասցէն՝ Direction du journal «AREVELK», Galata, Constantinople.

## «ԵՐԶԵԳԵՔ»,

Օրագիր  
ԺԱ. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлис, Редакция журнала «АРДЗАГАНКЪ», Tiflis, Rédaction du journal «ARDZAGANK».

## «ԲԵԶՄԵՎԷՊ»,

Ամսագիր  
Ժ. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ 10 ֆր. (4 ռբ.)

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue «BASMAVEP», Venise (Italie), St. Lazare.

## «ԺԵՂԻԿ»,

Շաբաթագիր  
Բաժանորդագինն է՝ 50 դր.

Հասցէն՝ H. Palacachian, Constantinople, Rue Esski-Zabtié, Imprimerie N. Bérberian.

## «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»,

Օրագիր  
ԻԳ. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ (300 թույլ համար) 25 ֆրանս:  
Հասցէն՝ Bureau du Journal «HAÏRENİK», Péra, cité d'Alep, Constantinople.

## «ԴԵՐԵՏԵՑԻ ԶԱՐԳԻՑԵ»,

ՀԱՅԱՍՏԱՌ ՏԱՃԱՆԱԲԱՐԱՆԻ ԼՐԱԳԻՐ ԱՄՆԱՕՐԵԱՑ  
(Իւթեղող Տարի)

Տարեկանն է՝ Կ. Պոլիս . . . . . 140 դր.

Ուրիշ տեղեր . . . . . 200 »

Հասցէն՝ M. Dikran Djivelekian, Constantinople, (Turquie) Babi-Ali Djaddessi, Nr. 20.

## «ՄԵՍԻՍ»,

Երեքշաբթագիր  
ԽԱ. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ 6 ֆրանս.

Հասցէն՝ Կ. Պոլիս, Գլախիս, Տէմիրիան Թիւ 24:

## «ՄԷԺՄՈՒԵՅԸ ԵՆՊԵՐ»,

Օրագիր  
Ը. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ 120 դր.:

Հասցէն՝ «MEDJMOUA-I-ANBAR», 65 Grand' Rue de Péra Constantinople.

## «ՄԶԵԿ»,

Օրագիր  
ԺԹ. ՏԱՐԻ, 1891:  
Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлис, Редакция газетъ «МШАКЪ», Tiflis, Rédaction du journal «MSCHAK».

## «ՄՈՒՐԺ»,

Ամսագիր  
Դ. ՏԱՐԻ, 1892:  
Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлис, Редакция журнала «МУРЧЪ», Tiflis, Rédaction de la revue «MURTC».

## «ՆՈՐ-ԴԱՐ»,

Օրագիր  
Ը. ՏԱՐԻ, 1891:  
Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлис, Редакция газетъ «НОР-ДАРЪ», Tiflis, Rédaction du journal «NOR-DAR».

## «ՊԵՏԿԵՐ»,

Կիսամեայ  
Բաժանորդագինն է՝ 50 դանկան:

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue «BADGER», Constantinople, Péra, Yéchil sokak, 1.

## Պատկերազարդ

## «ՏԱՐԱԶ»,

Շաբաթագիր  
Դ. ՏԱՐԻ, 1892:

Բաժանորդագինն է՝ 6 ռուբլի: Ըրտասաման՝ 7 ռուբլի:  
Հասցէն՝ Тифлис, Редакция журнала «ТАРАЗЪ», Tiflis, Rédaction du journal «TARAZ».

## «ՓՈՒՆԷ»,

Շաբաթագիր  
Բաժանորդագինն է՝ 2 1/2 արծաթ մէծիտ  
Հասցէն՝ Direction du journal arménien «POUNTCH», — 16 Mañé-Han, Balouk-Pazar 16 — Constantinople.

# ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՀԱՅՏԱԳԻՐ 1892—93 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻԱՆ

Սանասարեան գիշերօթիկ վարժարանը, որ իւր ծրագրով կը համապատասխանէ Գերմանացոց Միջնակարգ վարժարաններուն, ունի եօթնամեայ շրջան, այն է մէկ նախապատրաստական եւ վեց վարժարանական դաստրաններ, իւրաքանչիւրը մէկ տարւան ընթացքով:

Աւանդելի ուսմունքներն են.

1. Կրօն, 2. Հայերէն Աշխարհաբար եւ Գրաբար, 3. Տառնչեղեն, 4. Գերմաներէն, 5. Գաղղիերէն, 6. Անգղիերէն (կամաւոր), 7. Պատմութիւն, 8. Աշխարհագրութիւն, 9. Բնական գիտութիւնք, 10. Ուսողական գիտութիւնք, 11. Գեղագրութիւն, 12. Գծագրութիւն, 13. Շրգ, 14. Դաշնակ եւ Ջութակ (կամաւոր), 15. Մարմնամարզ եւ գործնական պարապմունք, 16. Արհեստներ (կամաւոր):

Որովհետեւ Սանասարեան Վարժարանը նպատակ ունի ոչ թէ միայն ընդհանուր կրթութիւն մատակարարել իւր խնամոց յանձնուած աշակերտներուն, այլ նաեւ ապրուստի որոշ միջոց տալ նոցամէ փափաքողներուն ձեռքը, այդ պատճառաւ յատուկ ուշադրութիւն ընծայուած է արհեստական բաժնին, ուր առ այժմ կ'աւանդուին երկաթագործութիւն եւ հիւնութիւն իրենց ճիւղերով: Իւրաքանչիւր երկաթագործ պարտաւոր է ուսանիլ դարբնութիւն, Կոպդարարութիւն եւ (երկաթի) ճահարակագործութիւն, եւ իւրաքանչիւր հիւն՝ կահագործութիւն, աստղագործութիւն եւ (փայտի) ճահարակագործութիւն:

Աշակերտը կրնայ առնել կամաւոր առարկաներէն միայն մէկը, այսինքն՝ կամ Անգղիերէն, կամ Դաշնակ, կամ Ջութակ, կամ Երկաթագործութիւն եւ կամ Հիւնութիւն. իսկ ընտրութիւնը կը կատարէ Տեսչութիւնը՝ ի նկատի առնելով ծնողաց փափաքը եւ աշակերտին ընդունակութիւնը:

Առաջիկայ ուսումնական տարեգլխին ընդունուելիք ճրիպարծ աշակերտք արդէն ընտրուած են զանազան կողմերէ առաջարկեալ տղայոց մէջէն, իսկ 1893—94 ուսումնական տարւան համար կարելի է այժմէն դիմել Տեսչութեան:

Թոշակաւոր աշակերտներ կ'ընդունուին հետեւեալ պայմաններով.

1. Ընդունելիք աշակերտը պէտք է՝

Ա. Լինի 11—12 տարեկան, ուշիմ եւ առողջ:

Բ. Առ նուազն գիտնայ հայերէն վարժ կարդալ ու գրել եւ թուաբանութեան շորս գործողութիւնները:

Գ. Ներկայացնէ ծննդեան եւ մկրտութեան եւ պատուաստի ու առողջութեան վկայականներ, ինչպէս նաեւ Օսմանիէ Թեպքէրեհի:

2. Իւրաքանչիւր աշակերտի համար պէտք է վճարուի

|                        |             |
|------------------------|-------------|
| Մուտքի միանուագ տուրք  | 5 Օսմ. սուխ |
| Ճարեկամ թոշակ          | 20 „ „      |
| կամաւոր առարկայի տուրք | 5 „ „       |

Կարիւն, Յունիս 1892

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ

Վարժարանին վերաբերեալ մատակներ պէտք է ուղղուին

ԱՌ ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ Ի ԿԱՐԻՆ

المدرسة سانساريان مكتبي مديرته

Direction du Collège Sanassarean

ERZEROU (Turquie d'Asie.)